

Ειδική έκθεση

Διασφάλιση των αλυσίδων εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων κατά την πανδημία COVID-19

Ταχεία η αντίδραση της ΕΕ αλλά ανεπαρκώς
στοχευμένη από τα κράτη μέλη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-VIII
Εισαγωγή	01-05
Η πανδημία COVID-19 και οι αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων	01-02
Δράσεις της ΕΕ για τη στήριξη του αγροδιατροφικού τομέα κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19	03-05
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	06-10
Παρατηρήσεις	11-57
Η αντίδραση της ΕΕ στην πανδημία ήταν ταχεία	11-29
Οι κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής σχετικά με τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων μετρίασαν τη διαταραχή του αγροδιατροφικού τομέα	12-18
Το πλαίσιο άμεσης στήριξης δημιουργήθηκε ταχέως	19-21
Η ΕΕ θέσπισε ταχέως μέτρα κρατικών ενισχύσεων, χωρίς όμως να αποσοβηθεί ο κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού και υπεραντιστάθμισης	22-29
Κατά την παροχή άμεσης ενωσιακής στήριξης για την αντιμετώπιση της πανδημίας, τα κράτη μέλη δεν στόχευσαν επαρκώς τους δικαιούχους που την είχαν ανάγκη	30-57
Μέτρο 21: τα κράτη μέλη δεν στόχευσαν επαρκώς τη στήριξη στους τομείς και τους δικαιούχους που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση	32-36
Η Επιτροπή διέθεσε κονδύλια για ιδιωτική αποθεματοποίηση, αλλά η απορρόφηση ήταν χαμηλή	37-39
Οι σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς την υλοποίηση της στήριξης από τα κράτη μέλη στον αμπελοοινικό τομέα προκάλεσαν ασυνέπειες κατά τη μεταχείριση των οινοπαραγωγών	40-57
Συμπεράσματα και συστάσεις	58-62

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Κατάλογος μέτρων που εισήχθησαν

Παράρτημα II – Μέτρα επισιτιστικής ασφάλειας για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και του πολέμου στην Ουκρανία

Παράρτημα III – Κατανομή της στήριξης της ΕΕ για απόσταξη κρίσης (2020)

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Σύνοψη

I Η πανδημία COVID-19 επηρέασε τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων από το αγρόκτημα στο πιάτο, καθώς και αρκετές αγορές γεωργικών προϊόντων. Για να ανταποκριθεί στην κατάσταση αυτή, η ΕΕ ενέκρινε σειρά έκτακτων μέτρων στήριξης.

II Στόχος του εν προκειμένω ελέγχου ήταν να αξιολογηθεί κατά πόσον ήταν κατάλληλη η αντίδραση της ΕΕ στην απειλή που αποτέλεσε η πανδημία για τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων. Αξιολογήσαμε εάν η ΕΕ αντέδρασε γρήγορα στη διαταραχή της λειτουργίας του αγροδιατροφικού τομέα που προκλήθηκε από την πανδημία, και εξετάσαμε εάν η στήριξη της ΕΕ στόχευσε τόσο τους τομείς όσο και τους δικαιούχους που είχαν μεγαλύτερη ανάγκη. Τα μέτρα της Επιτροπής εγκρίθηκαν το 2020, και καλύψαμε την εφαρμογή τους έως το τέλος του 2021. Προσδοκούμε ότι ο έλεγχός μας θα συμβάλει στη βελτίωση του σχεδιασμού των μέτρων σε οποιαδήποτε μελλοντική κρίση που τυχόν επηρεάσει τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων.

III Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η αντίδραση της Επιτροπής στην απειλή που αποτέλεσε η πανδημία COVID-19 για τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων ήταν, ως επί το πλείστον, κατάλληλη αλλά ανεπαρκώς στοχευμένη.

IV Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή αντέδρασε ταχέως στην πανδημία. Εξέδωσε χρήσιμες κατευθυντήριες οδηγίες για την κυκλοφορία αγαθών και εργαζομένων σε θέσεις κρίσιμης σημασίας, οι οποίες μετρίασαν τη διαταραχή του αγροδιατροφικού τομέα. Χορηγήθηκε γρήγορα άμεση στήριξη, με προϋπολογισμό 712 εκατομμύρια ευρώ, μέσω ανακατανομής των αχρησιμοποίητων κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Διαπιστώσαμε ότι το μέτρο αυτό εφαρμόστηκε ως επί το πλείστον από κράτη μέλη που διέθεταν σημαντικό ποσοστό αχρησιμοποίητων κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ στο τέλος του 2019.

V Η κύρια δημοσιονομική αντίδραση στην πανδημία προήλθε από τους εθνικούς προϋπολογισμούς, ενώ η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή διαδικασίες για τη διευκόλυνση της χορήγησης κρατικών ενισχύσεων. Διαπιστώσαμε ότι υπήρχε κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και ο κίνδυνος υπεραντιστάθμισης στις περιπτώσεις που οι κρατικές ενισχύσεις στήριζαν κάποιον τομέα που λάμβανε επίσης ενωσιακά κονδύλια.

VI Τα κράτη μέλη δεν στόχευσαν επαρκώς την άμεση στήριξη. Πέντε από τα 14 κράτη μέλη που χρησιμοποίησαν αυτό το μέτρο διέθεσαν τη χρηματοδότηση της ΕΕ σε όλους τους γεωργούς που υπέστησαν ζημιές, ενώ τα υπόλοιπα εννέα στόχευσαν επιλεγμένους τομείς και στήριξαν δικαιούχους ανεξάρτητα από το αν είχαν υποστεί ζημιές.

VII Η ΕΕ ενέκρινε επίσης μέτρα ενίσχυσης με τη μορφή ιδιωτικής αποθεματοποίησης και απόσταξης οίνου λόγω κρίσης, προκειμένου να σταθεροποιηθεί η αγορά με μείωση της πλεονάζουσας προσφοράς. Η απορρόφηση της ιδιωτικής αποθεματοποίησης ήταν χαμηλή, ιδίως στον τομέα του κρέατος. Η απόσταξη κρίσης, με προϋπολογισμό 293 εκατομμύρια ευρώ, εφαρμόστηκε με σημαντικές διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη που ελέγξαμε. Οι κανόνες που ρύθμιζαν το ποσό της στήριξης που θα κρατούσαν οι αποσταγματοποιοί δεν ήταν σαφείς.

VIII Βάσει των διαπιστώσεων αυτών, συνιστούμε στην Επιτροπή να διαδώσει ορθές πρακτικές για τη βελτίωση της στόχευσης των μέτρων της ΚΓΠ και, σε περίπτωση μελλοντικών κρίσεων, να προτείνει σαφείς κανόνες.

Εισαγωγή

Η πανδημία COVID-19 και οι αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων

01 Στόχος της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) της ΕΕ είναι να εξασφαλίζει σταθερή προσφορά τροφίμων σε προσιτές τιμές και ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για τους γεωργούς που δραστηριοποιούνται στην Ένωση¹. Η πανδημία COVID-19 επηρέασε τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων από το αγρόκτημα στο πιάτο, προκαλώντας διαταραχή και οικονομική ζημία στη συγκομιδή, την εφοδιαστική, τη μεταποίηση και την προμήθεια.

02 Στην αρχή της πανδημίας, ορισμένα κράτη μέλη έκλεισαν μονομερώς τα σύνορά τους για λόγους δημόσιας υγείας, παρά τη σύσταση της Επιτροπής² για συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά τους τυχόν περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων και εμπορευμάτων. Για τους ίδιους λόγους, η μεταφορά προϊόντων, ιδίως σε διασυνοριακό επίπεδο, ήταν δύσκολη. Πολλές μονάδες μεταποίησης τροφίμων έκλεισαν λόγω έκτακτων μέτρων ή έλλειψης προσωπικού. Η λειτουργία του τομέα της φιλοξενίας διακόπηκε, ενώ τα σούπερ μάρκετ δεν είχαν επαρκές προσωπικό και αντιμετώπιζαν προβλήματα εφοδιασμού³.

Δράσεις της ΕΕ για τη στήριξη του αγροδιατροφικού τομέα κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

03 Η ευθύνη για τα μέτρα που σχετίζονται με τον αγροδιατροφικό τομέα έγκειται κατά κύριο λόγο στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες και προτείνει χρηματοδοτικά μέτρα για τη στήριξη του τομέα⁴. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη επιμερίζονται τη διαχείριση των μέτρων αυτών. Τα κράτη μέλη επιλέγουν τους

¹ Η κοινή γεωργική πολιτική με μια ματιά.

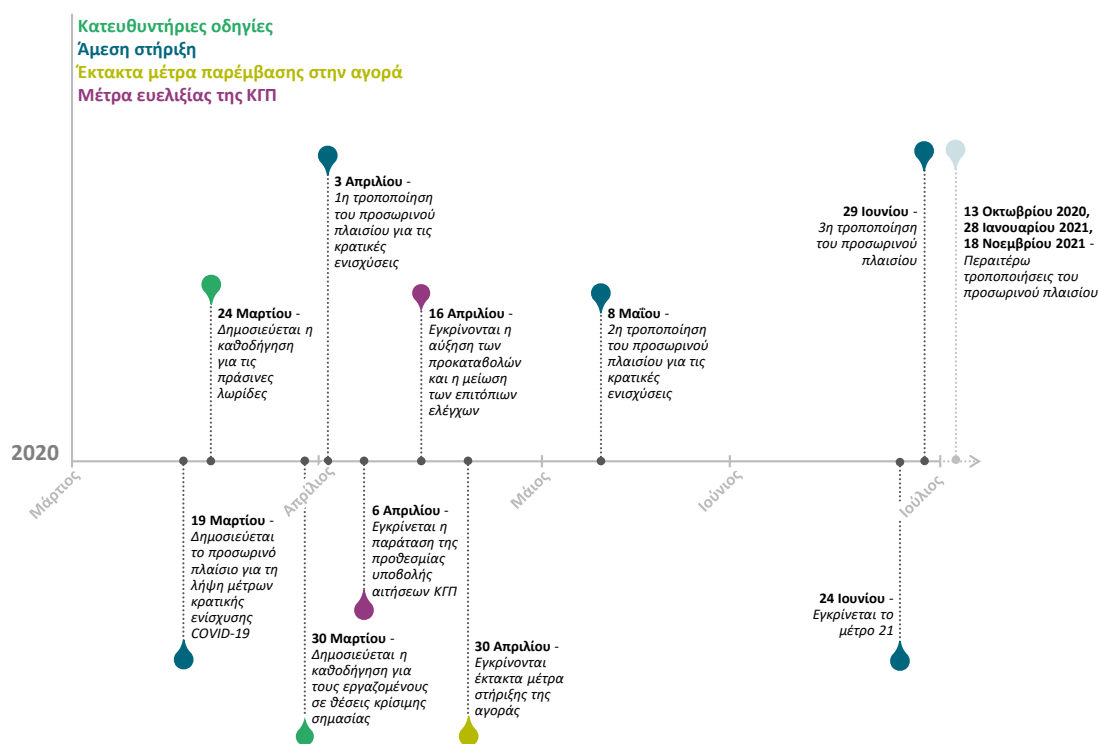
² C(2020) 499 final: Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή συντονισμένης προσέγγισης όσον αφορά τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

³ Preliminary impacts of the COVID-19 pandemic on European agriculture: a sector-based analysis of food systems and market resilience, σ. 31-35.

⁴ Στήριξη των τομέων της γεωργίας και των τροφίμων κατά την κρίση του κορονοϊού, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

δικαιούχους και εφαρμόζουν τα μέτρα που προτείνει η Επιτροπή. Η Επιτροπή είναι επίσης αρμόδια για την έγκριση καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων που τα κράτη μέλη προτίθενται να εφαρμόσουν. Στο **γράφημα 1** παρουσιάζεται το χρονοδιάγραμμα των μέτρων που έλαβε η ΕΕ.

Γράφημα 1 – Μέτρα της ΕΕ για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων διαθέσιμων στο κοινό⁵.

04 Ειδικότερα, η ΕΕ έλαβε τα ακόλουθα μέτρα (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε **πίνακα 1** και **παράρτημα Ι**):

- ο κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής για την εξασφάλιση αποτελεσματικής αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην ΕΕ, που χαρακτήριζαν τους εποχιακούς εργαζόμενους ως «εργαζόμενους σε θέσεις κρίσιμης σημασίας», καθώς στήριζαν τον τομέα των τροφίμων·
- ο άμεση στήριξη των γεωργών και των ΜΜΕ με τη μορφή εφάπαξ ενισχύσεων («μέτρο αγροτικής ανάπτυξης 21»), δανείων και εγγυήσεων, αυξημένων προκαταβολών και υψηλότερων κρατικών ενισχύσεων βάσει του προσωρινού πλαισίου για τους γεωργούς και τις εταιρείες μεταποίησης τροφίμων·

⁵ Όπ.π.

- ο έκτακτα μέτρα για τη στήριξη της αγοράς υπό μορφή ενίσχυσης για ιδιωτική αποθεματοποίηση, απόσταση οίνου λόγω κρίσης, και ευελιξία στην εφαρμογή προγραμμάτων στήριξης της αγοράς
- ο μέτρα ευελιξίας της ΚΓΠ, που περιλάμβαναν παράταση των προθεσμιών για την υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης στο πλαίσιο της ΚΓΠ και προσωρινή αντικατάσταση των επιτόπιων ελέγχων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις με εναλλακτικές πηγές αποδεικτικών στοιχείων, όπως δορυφορικές εικόνες ή φωτογραφίες με γεωσήμανση, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η φυσική επαφή μεταξύ γεωργών και επιθεωρητών.

Πίνακας 1 – Μέτρα της ΕΕ για την αντιμετώπιση της πανδημίας

Μέτρα άμεσης στήριξης			
Δάνεια ή εγγυήσεις έως 200 000 ευρώ με ευνοϊκούς όρους (πολύ χαμηλά επιτόκια ή ευνοϊκά χρονοδιαγράμματα πληρωμών)	Εφάπαξ ενισχύσεις (μέτρο 21) έως 7 000 ευρώ ανά γεωργό και έως 50 000 ευρώ ανά ΜΜΕ	Υψηλότερες προκαταβολές για τις άμεσες ενισχύσεις της ΕΕ (από 50 % σε 70 %) και για ορισμένες ενισχύσεις αγροτικής ανάπτυξης (από 75 % σε 85 %)	Κρατικές ενισχύσεις βάσει του προσωρινού πλαισίου: 290 000 ευρώ ανά γεωργική εκμετάλλευση και έως και 2,3 εκατομμύρια ευρώ για εταιρείες μεταποίησης τροφίμων, όπως τροποποιήθηκαν με την ανακοίνωση C/2021/8442
Έκτακτα μέτρα στήριξης της αγοράς			
Ιδιωτική αποθεματοποίηση	Ευελιξία όσον αφορά τα προγράμματα στήριξης της αγοράς	Προσωρινή παρέκκλιση από τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ	
Κατευθυντήριες οδηγίες για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των εργαζομένων στον γεωργικό τομέα			
Πράσινες λωρίδες κυκλοφορίας για τη διατήρηση της ροής τροφίμων σε ολόκληρη την Ευρώπη		Χαρακτηρισμός των εποχικών εργαζομένων ως « εργαζομένων σε θέσεις κρίσιμης σημασίας » καθώς στηρίζουν τον τομέα των τροφίμων	
Μέτρα ευελιξίας της ΚΓΠ			
Παράταση της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για ενισχύσεις της ΚΓΠ		Μείωση των φυσικών επιτόπιων ελέγχων και περιθώριο ευελιξίας για τις χρονικές απαιτήσεις	

Πηγή: Στήριξη των τομέων της γεωργίας και των τροφίμων κατά την κρίση του κορονοϊού, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

05 Η πανδημία COVID-19 δεν είναι το μόνο εξωτερικό γεγονός που επηρέασε τον αγροδιατροφικό τομέα της ΕΕ. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 έχει επηρεάσει σημαντικά την ασφάλεια στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας του εφοδιασμού με τρόφιμα. Αυτά τα δύο άσχετα μεταξύ τους γεγονότα αντιμετωπίστηκαν με παρόμοια μέτρα. Χάριν ενημέρωσης, στο [παράρτημα II](#) παρουσιάζονται τα μέτρα επισιτιστικής ασφάλειας που εισήχθησαν συνεπεία του πολέμου στην Ουκρανία, παράλληλα με τα μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19.

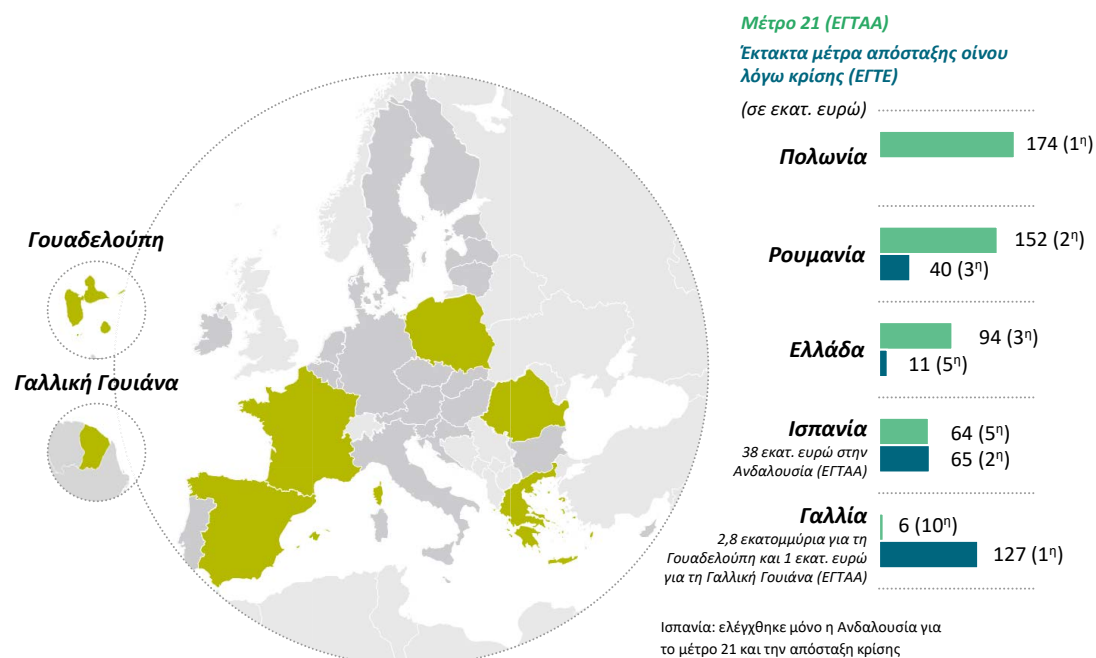
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

06 Στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου, εξετάσαμε κατά πόσον ήταν κατάλληλη η αντίδραση της ΕΕ στην απειλή που αποτέλεσε η πανδημία COVID-19 για τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων. Εξετάσαμε το θέμα αυτό δεδομένων των πρωτοφανών προκλήσεων που ανέκυψαν για τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων σε ολόκληρη την ΕΕ, και των διαταράξεων στις αγορές γεωργικών προϊόντων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε ενδιαφέρον για την από μέρους μας αξιολόγηση της λειτουργίας των μέτρων στήριξης της αγοράς σε σχέση με τις αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων μετά την πανδημία COVID-19.

07 Για να απαντήσουμε στο κύριο ερώτημα του ελέγχου μας, αξιολογήσαμε εάν η αντίδραση της ΕΕ για την πρόληψη της διατάραξης των αλυσίδων εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων ήταν άμεση, και εάν η στήριξη της ΕΕ ήταν καλά στοχευμένη και ανταποκρινόταν στις ανάγκες των γεωργών. Στο πλαίσιο της αξιολόγησής μας εξετάσαμε τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ, την έκτακτη στήριξη, τα μέτρα στήριξης της αγοράς, και τις κρατικές ενισχύσεις.

08 Ελέγξαμε την εφαρμογή των μέτρων της ΕΕ σε πέντε κράτη μέλη (Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Πολωνία και Ρουμανία), στα οποία αναλογούσε το 69 % και το 87 % των ποσών που χορηγήθηκαν ως έκτακτη ενίσχυση στο πλαίσιο του μέτρου 21 και της απόσταξης κρίσης αντίστοιχα (βλέπε [γράφημα 2](#)).

Γράφημα 2 – Επιλογή των κρατών μελών και σημαντικότητα των μέτρων που ελέγχθηκαν

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής (μέτρο 21) και στοιχείων των εθνικών αρχών (απόσταξη κρίσης).

09 Στο πλαίσιο του ελέγχου μας καλύψαμε τα έτη 2020 και 2021, κατά τη διάρκεια των οποίων υλοποιήθηκαν τα περισσότερα μέτρα που εισήχθησαν. Συλλέξαμε τα αποδεικτικά στοιχεία του ελέγχου μέσω των εξής τρόπων:

- εξέταση της εθνικής/περιφερειακής νομοθεσίας και των στατιστικών στοιχείων·
- ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από τις εθνικές αρχές στα πέντε επιλεγέντα κράτη μέλη σχετικά με τη χρήση των μέτρων στήριξης της ΕΕ που δρομολογήθηκαν κατά την πανδημία COVID-19·
- συζήτηση επ' αυτού με τις εθνικές ή περιφερειακές αρχές των πέντε επιλεγέντων κρατών μελών·
- συνεντεύξεις με υπαλλήλους της Επιτροπής και εξέταση εγγράφων της Επιτροπής.

Κατά τον έλεγχό μας δεν λάβαμε υπόψη τις ενέργειες στις οποίες προέβη η Επιτροπή ως απόκριση στον πόλεμο στην Ουκρανία.

10 Προσδοκούμε το έργο μας να βοηθήσει την Επιτροπή να βελτιώσει τον σχεδιασμό και τη στόχευση των μέτρων αντιμετώπισης μελλοντικών κρίσεων που θα αποσκοπούν στη στήριξη του αγροδιατροφικού τομέα και τη διασφάλιση των αλυσίδων εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων.

Παρατηρήσεις

Η αντίδραση της ΕΕ στην πανδημία ήταν ταχεία

11 Εξετάσαμε τα εξής:

- α) εάν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη διασφάλισαν άμεσα τη ροή των εμπορευμάτων σε ολόκληρη την ΕΕ. Αξιολογήσαμε τον ρόλο της Επιτροπής στην κατάρτιση των κατευθυντηρίων οδηγιών για τις πράσινες λωρίδες και τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή παρακολούθησε την εφαρμογή των κατευθυντηρίων οδηγιών.
- β) εάν η Επιτροπή επιστράτευσε γρήγορα άμεσες ενισχύσεις για τη στήριξη των γεωργών εντός των πρώτων μηνών από την έναρξη της πανδημίας.
- γ) εάν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εισήγαγαν γρήγορα μέτρα κρατικής ενίσχυσης για τη στήριξη των γεωργών και εάν είχαν λάβει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης δεν θα οδηγήσουν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού και σε υπεραντισταθμισμό.

Οι κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής σχετικά με τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων μετρίασαν τη διαταραχή του αγροδιατροφικού τομέα

12 Η Επιτροπή εξέδωσε τις κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις πράσινες λωρίδες για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων⁶ και τους εποχιακούς εργαζομένους⁷ στην αρχή της πανδημίας. Στις 23 Μαρτίου 2020, δημιούργησε το σύστημα των «πράσινων λωρίδων»⁸ και κάλεσε τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή τα απαραίτητα επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα για τη διασφάλιση της λειτουργίας της ενιαίας

⁶ 2020/C 86 I/01, Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων για την προστασία της υγείας και τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας των εμπορευμάτων.

⁷ 2020/C 235 I/01, Κατευθυντήριες οδηγίες για τους εποχιακούς εργαζομένους στην ΕΕ στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19.

⁸ C(2020) 1897 final: Ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή των πράσινων λωρίδων σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων για την προστασία της υγείας και τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας εμπορευμάτων και βασικών υπηρεσιών.

αγοράς για όλα τα εμπορεύματα, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών προϊόντων διατροφής.

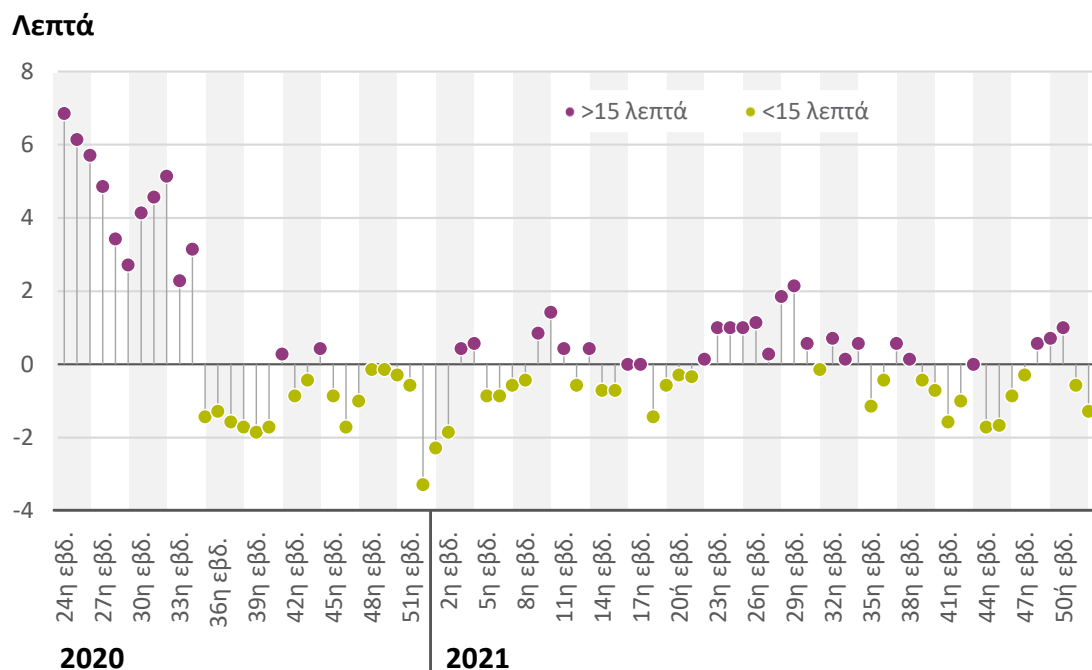
13 Στόχος των κατευθυντηρίων οδηγιών για τις πράσινες λωρίδες ήταν να εξασφαλιστεί η συνεχής ροή των εμπορευμάτων εντός της ΕΕ και η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στον τομέα των μεταφορών. Οι πράσινες λωρίδες ορίστηκαν ως βασικά σημεία διέλευσης των συνόρων, όπου οι έλεγχοι δεν έπρεπε να υπερβαίνουν τα 15 λεπτά.

14 Η Επιτροπή συνεργάστηκε με τον Οργανισμό της ΕΕ για το Διαστημικό Πρόγραμμα με σκοπό την ανάπτυξη μιας εφαρμογής για φορητές συσκευές. Η εφαρμογή «Galileo Green Lane» παρέχει δεδομένα σχετικά με τη συμμόρφωση με την [ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή των πράσινων λωρίδων](#). Οι χρήστες της εφαρμογής που είναι εργαζόμενοι στον έλεγχο των συνόρων και στις εμπορευματικές μεταφορές καταγράφουν τους χρόνους διέλευσης σε 178 σημεία συνοριακής διέλευσης του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ). Αυτό βοηθά τους χρήστες της εφαρμογής να σχεδιάζουν καλύτερα τις διαδρομές τους. Τον Νοέμβριο του 2022 η εφαρμογή βρισκόταν ακόμη σε λειτουργία και μάλιστα χρησιμοποιούνταν για τη διευκόλυνση των μεταφορών εν μέσω της συνεχιζόμενης κρίσης μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

15 Με βάση τα στοιχεία της Επιτροπής επιβεβαιώνεται ότι ο μέσος χρόνος διέλευσης των συνόρων στα σημεία ελέγχου υπερέβαινε το μέγιστο όριο των 15 λεπτών κατά λιγότερο του ενός λεπτού⁹, στο διάστημα μεταξύ της 3ης Ιουνίου 2020 και της 31ης Δεκεμβρίου 2021. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δομημένα δεδομένα για την περίοδο πριν από τον Ιούνιο του 2020. Στο [γράφημα 3](#) φαίνεται ο μέσος εβδομαδιαίος χρόνος διέλευσης. Υπέρβαση του ορίου των πράσινων λωρίδων σημειώθηκε κυρίως μεταξύ Ιουνίου και Αυγούστου 2020 και μεταξύ Μαΐου και Αυγούστου 2021. Οι περίοδοι αυτές συνέπεσαν με ταξιδιωτικούς περιορισμούς στα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια των διαφόρων κυμάτων της νόσου COVID-19.

⁹ Σύνολο δεδομένων που παρασχέθηκε από τη ΓΔ MOVE, με βάση την εφαρμογή Galileo.

Γράφημα 3 – Πράσινες λωρίδες: τήρηση ανώτατου ορίου 15 λεπτών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή. Το γράφημα καταρτίστηκε με τη χρήση δεδομένων από την εφαρμογή Galileo Green Lane.

16 Από την έναρξη της πανδημίας, η Επιτροπή δημιούργησε ένα εθνικό δίκτυο σημείων επαφής για τις μεταφορές (NTCPN), το οποίο παρέχει στα κράτη μέλη μια άτυπη πλατφόρμα για την επισήμανση και τη συζήτηση ζητημάτων που αφορούν τις μεταφορές, για τον εντοπισμό κοινών λύσεων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Τα κράτη μέλη των οποίων ζητήσαμε την άποψη κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας ήταν της γνώμης ότι οι συναντήσεις στο πλαίσιο αυτού του δικτύου συνέβαλαν στον εξορθολογισμό της συνεργασίας της ΕΕ στον τομέα των εμπορευματικών μεταφορών.

17 Ο ρόλος της Επιτροπής περιλάμβανε επίσης τη στενή παρακολούθηση των χρόνων διέλευσης των συνόρων και την αξιοποίηση των συναντήσεων του NTCPN για την επίλυση ζητημάτων που προκαλούσαν καθυστερήσεις, σε συνεργασία με τα οικεία κράτη μέλη. Τον Νοέμβριο του 2022 το NTCPN εξακολουθούσε να αποτελεί φόρουμ ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

18 Οι αρχές, και στα πέντε κράτη μέλη που ελέγξαμε, σχολίασαν θετικά τις κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις μεταφορές, τις οποίες θεώρησαν αποτελεσματικό οδηγό για τη διαχείριση των διελεύσεων των συνόρων κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Παραδείγματος χάριν, οι ρουμανικές αρχές τόνισαν ότι οι πράσινες λωρίδες συνέβαλαν στη διατήρηση της ροής των φαρμάκων και άλλων βασικών αγαθών, όπως τα γεωργικά προϊόντα.

Το πλαίσιο άμεσης στήριξης δημιουργήθηκε ταχέως

19 Στις 22 Απριλίου 2020, μόλις έναν μήνα μετά την κήρυξη της πανδημίας¹⁰, η Επιτροπή πρότεινε κανονισμό¹¹ με ειδικά μέτρα για τη χορήγηση έκτακτης προσωρινής στήριξης από το ΕΓΤΑΑ στο πλαίσιο του νέου μέτρου 21 με σκοπό την αντιμετώπιση της επιδημικής έξαρσης της COVID-19. Ο κανονισμός¹² εγκρίθηκε στις 24 Ιουνίου 2020. Η στήριξη αυτή συνίστατο σε εφάπαξ καταβολή ποσού ύψους έως 5 000 ευρώ ανά γεωργό (τον Ιούνιο του 2020 οι συννομοθέτες αποφάσισαν να τροποποιήσουν την πρόταση της Επιτροπής αυξάνοντας το μέγιστο ποσό στήριξης για τους γεωργούς σε 7 000 ευρώ) και 50 000 ευρώ ανά ΜΜΕ. Τα κράτη μέλη όφειλαν να αποδείξουν ότι η στήριξη στόχευε εκείνους που πλήττονταν περισσότερο, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισήγαν διακρίσεις¹³.

20 Το μέτρο 21, με προϋπολογισμό 712 εκατομμύρια ευρώ, δεν χρηματοδοτήθηκε από αύξηση του προϋπολογισμού της ΕΕ για τη γεωργία. Τα κράτη μέλη ανακατένειμαν μη δαπανηθέντα κονδύλια από άλλα μέτρα του ΕΓΤΑΑ. Η συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ στο μέτρο δεν μπορούσε να υπερβεί το 2 % της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για τα έτη 2014-2020.

21 Το μέτρο 21 χρησιμοποιήθηκε κυρίως από κράτη μέλη που διέθεταν μεγάλους μη δαπανηθέντες προϋπολογισμούς του ΕΓΤΑΑ στα τέλη του 2019. Η Πολωνία, παραδείγματος χάριν, είχε δεσμεύσει ως εκείνη τη στιγμή το 57 % του προϋπολογισμού της στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ (το χαμηλότερο ποσοστό δέσμευσης από όλες τις χώρες της ΕΕ των 27) και έτσι είχε τον υψηλότερο προϋπολογισμό για το μέτρο 21. Δεκατρία από τα 14 κράτη μέλη που επέλεξαν να κάνουν χρήση του μέτρου 21 είχαν δεσμεύσει λιγότερο από το 90 % του προϋπολογισμού τους στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ έως τα τέλη του 2019.

¹⁰ WHO - Coronavirus disease (COVID-19) pandemic.

¹¹ Η Επιτροπή εξαγγέλλει έκτακτα μέτρα για τη στήριξη του αγροδιατροφικού τομέα.

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2020/872.

¹³ Όπ.π, αιτιολογική σκέψη 3.

Η ΕΕ θέσπισε ταχέως μέτρα κρατικών ενισχύσεων, χωρίς όμως να αποσοβηθεί ο κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού και υπεραντισταθμίσης

22 Η Επιτροπή ενέκρινε αμέσως το προσωρινό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις¹⁴ στις 19 Μαρτίου 2020, το οποίο επέτρεψε στα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν την παρεχόμενη βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις ευελιξία με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

23 Η Γερμανία, η Ισπανία, η Αυστρία και η Σλοβακία ενέκριναν καθεστώτα «καθολικής εφαρμογής» που περιλάμβαναν ενισχύσεις, αλλά δεν δημοσιοποίησαν χωριστά το ποσό που αφορούσε τη γεωργία. Όσον αφορά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, οι προϋπολογισθείσες κρατικές ενισχύσεις για τους τομείς της δασοκομίας, της υδατοκαλλιέργειας και της γεωργίας ανέρχονταν σε πάνω από 9 δισεκατομμύρια ευρώ. Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούσαν να λάβουν τη μορφή επιχορηγήσεων, επιστρεπτέων προκαταβολών, φορολογικών πλεονεκτημάτων, δανείων ή επιδοτούμενων εγγυήσεων. Από χρηματικής άποψης, η στήριξη κρατικών ενισχύσεων που παρείχαν τα κράτη μέλη σε επιλεγμένους τομείς ήταν κατά πολύ σημαντικότερη σε σχέση με την άμεση στήριξη της ΕΕ (βλέπε σημείο **20**).

24 Τον Μάιο του 2022 οι κρατικές ενισχύσεις που είχαν πράγματι χορηγηθεί στη γεωργία ανέρχονταν σε τουλάχιστον 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με την Επιτροπή, 10 κράτη μέλη δεν υπέβαλαν συγκεκριμένα στοιχεία για τον γεωργικό τομέα, επομένως δεν έχει στη διάθεσή της συνολική εικόνα των κρατικών ενισχύσεων για τη γεωργία.

25 Η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίζει ότι η εσωτερική αγορά της ΕΕ δεν είναι κατακερματισμένη εξαιτίας των κρατικών ενισχύσεων και ότι οι ίσοι όροι ανταγωνισμού παραμένουν άθικτοι¹⁵. Βάσει του άρθρου 107¹⁶ της ΣΛΕΕ δεν απαιτείται από την Επιτροπή να συγκρίνει τον προϋπολογισμό των μέτρων κρατικής ενίσχυσης με αυτόν άλλων κρατών μελών. Η χορήγηση ενισχύσεων σε συγκεκριμένο τομέα σε ένα κράτος μέλος όταν κάποιο άλλο κράτος μέλος δεν χορηγεί το ίδιο είδος ενίσχυσης, ή περιπτώσεις που η επιδότηση είναι πολύ υψηλότερη σε ένα κράτος μέλος, μπορεί να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού.

¹⁴ Ανακοίνωση C(2020)1863.

¹⁵ Ανακοίνωση C(2020)1863, σ. 3.

¹⁶ Άρθρο 107 ΣΛΕΕ.

26 Σύμφωνα με την Επιτροπή, τόσο οι έλεγχοι που διενεργεί στα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων όσο και τα συνολικά ανώτατα όρια στήριξης παρέχουν κάποιο επίπεδο διασφάλισης ότι αποφεύγονται οι επιζήμιοι αγώνες δρόμου για επιδοτήσεις μεταξύ των κρατών μελών¹⁷, καθώς το προσωρινό πλαίσιο ακολουθεί το πρότυπο των κανόνων της ΣΛΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών ενέχει τον κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού¹⁸.

27 Ο τομέας των οπωροκηπευτικών επηρεάστηκε ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων, καθώς τα καταστήματα πώλησης φυτών και ανθέων έκλεισαν και η ζήτηση μειώθηκε κατά 80 %¹⁹. Στον **πίνακα 2** κατωτέρω απεικονίζονται οι κρατικές ενισχύσεις στον εν λόγω τομέα για τους δύο μεγαλύτερους παραγωγούς φυτών και ανθέων κατ' αξία (Κάτω Χώρες και Ισπανία). Ενώ οι κρατικές ενισχύσεις στις Κάτω Χώρες ανήλθαν σχεδόν στο 9 % της αξίας της παραγωγής στον εν λόγω τομέα, ήταν πολύ χαμηλότερες στην Ισπανία. Αυτή η διαφορά στη στήριξη ενός και του αυτού τομέα είναι δυνατό να δημιουργήσει αθέμιτο ανταγωνισμό.

Πίνακας 2 – Κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των ανθέων και φυτών στην Ισπανία και τις Κάτω Χώρες

	Αξία παραγωγής σε εκατ. ευρώ – 2019	Μερίδιο της αξίας παραγωγής της ΕΕ	Κρατικές ενισχύσεις σε εκατ. ευρώ	% των κρατικών ενισχύσεων επί της αξίας παραγωγής
ΕΕ των 27	21 686			
Κάτω Χώρες	6 880	32 %	600	8,72 %
Ισπανία	3 120	14 %	10	0,32 %

Πηγή: Eurostat – Οικονομικοί λογαριασμοί για τη γεωργία – αξίες σε τρέχουσες τιμές [aact_eaa01], SA57217 (NL)· Real Decreto [βασιλικό διάταγμα] 883/2020 (βάσει του SA56851).

28 Στην Ισπανία, στο πλαίσιο του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης της Ανδαλουσίας οι ζημίες του τομέα των αιγοπροβάτων υπολογίστηκαν σε 8,6 εκατομμύρια ευρώ. Μέσω του μέτρου 21 παρασχέθηκε στήριξη στον εν λόγω τομέα ύψους 8,7 εκατομμυρίων ευρώ. Επιπλέον, ο τομέας έλαβε

¹⁷ (2020/C 91 I/01): παράγραφος 10.

¹⁸ Preliminary impacts of the COVID-19 pandemic on European agriculture: a sector-based analysis of food systems and market resilience, σ. 83.

¹⁹ Όπ.π. σ. 27.

10 εκατομμύρια ευρώ σε εθνικές ενισχύσεις²⁰. Κατά συνέπεια, υπάρχει κίνδυνος υπεραντιστάθμισης έναντι ορισμένων δικαιούχων, όπως καταδεικνύεται από το ως άνω παράδειγμα, στην οποία περίπτωση οι κρατικές ενισχύσεις και η στήριξη της ΕΕ μέσω του μέτρου 21 αλληλεπικαλύφθηκαν.

29 Στο **πλαίσιο 1** παρουσιάζονται ορισμένες ακόμη περιπτώσεις ενδεχόμενης υπεραντιστάθμισης σε σχέση με την απόσταση λόγω κρίσης.

Πλαίσιο 1

Παραδείγματα ενδεχόμενης υπεραντιστάθμισης λόγω αλληλεπικάλυψης κρατικών ενισχύσεων και στήριξης της ΕΕ για απόσταση κρίσης

Η **Γαλλία** στήριξε τις επιχειρήσεις που επλήγησαν από την κρίση της COVID-19 μέσω γενικών κρατικών ενισχύσεων με βάση τον απολεσθέντα κύκλο εργασιών. Οι οινοπαραγωγοί έλαβαν στήριξη από την ΕΕ ύψους 119 εκατομμυρίων ευρώ, ήταν όμως επίσης επιλέξιμοι για κρατικές ενισχύσεις. Οι εθνικές αρχές δεν διασταύρωσαν τους δικαιούχους του εθνικού καθεστώτος με τους δικαιούχους της ενίσχυσης για την απόσταση κρίσης.

Η **Ρουμανία** ενέκρινε κρατική ενίσχυση για τη στήριξη των παραγωγών σταφυλιών. Οι οινοπαραγωγοί που παρήγαγαν επίσης τα δικά τους σταφύλια μπορούσαν δυνητικά να λάβουν διπλή αποζημίωση, αφενός, για τις εκτιμώμενες ζημιές τους ανά εκτάριο αμπελώνα και, αφετέρου, για την πώληση του οίνου τους στα αποστακτήρια. Οι κρατικές ενισχύσεις ανήλθαν σε 12,4 εκατομμύρια ευρώ, ενώ οι οινοπαραγωγοί έλαβαν στήριξη από την ΕΕ ύψους 34 εκατομμυρίων ευρώ.

Και στα δύο κράτη μέλη, λόγω έλλειψης συντονισμού, οι οινοπαραγωγοί ενδέχεται να έλαβαν αποζημίωση στο πλαίσιο και των δύο καθεστώτων, και υπάρχει κίνδυνος η αποζημίωση να υπερέβη τον απολεσθέντα κύκλο εργασιών.

Πηγή: SA.56985 (2020/N) – Γαλλία – SA.59520 (2020/N) – Ρουμανία.

²⁰ Real Decreto 508/2020.

Κατά την παροχή άμεσης ενωσιακής στήριξης για την αντιμετώπιση της πανδημίας, τα κράτη μέλη δεν στόχευσαν επαρκώς τους δικαιούχους που την είχαν ανάγκη

30 Η οικονομική διαταραχή του γεωργικού τομέα και των αγροτικών κοινοτήτων οδήγησε σε προβλήματα ρευστότητας και ταμειακών ροών για τους γεωργούς και τις ΜΜΕ που μεταποιούν γεωργικά προϊόντα, οι οποίες, σύμφωνα με την Επιτροπή, χρειαζόνταν επειγόντως στήριξη.

31 Ως αντίδραση στην απειλή που αποτέλεσε η πανδημία COVID-19 για τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εισήγαγαν ενισχύσεις για άμεση στήριξη, ιδιωτική αποθεματοποίηση και άλλα μέτρα για να βοηθήσουν τους γεωργούς να αντεπεξέλθουν στις οικονομικές επιπτώσεις. Αξιολογήσαμε εάν:

- το μέτρο 21 στόχευσε τόσο τους τομείς όσο και τους δικαιούχους που είχαν μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης, και, επομένως, δεν στήριξε γεωργούς που παρέμεναν ανεπηρέαστοι από την κρίση·
- τα έκτακτα μέτρα για τη στήριξη της αγοράς που πρότεινε η Επιτροπή ήταν κατάλληλα για τις ανάγκες της αγοράς· και
- η στήριξη του αμπελοοινικού τομέα υλοποιήθηκε με συνέπεια.

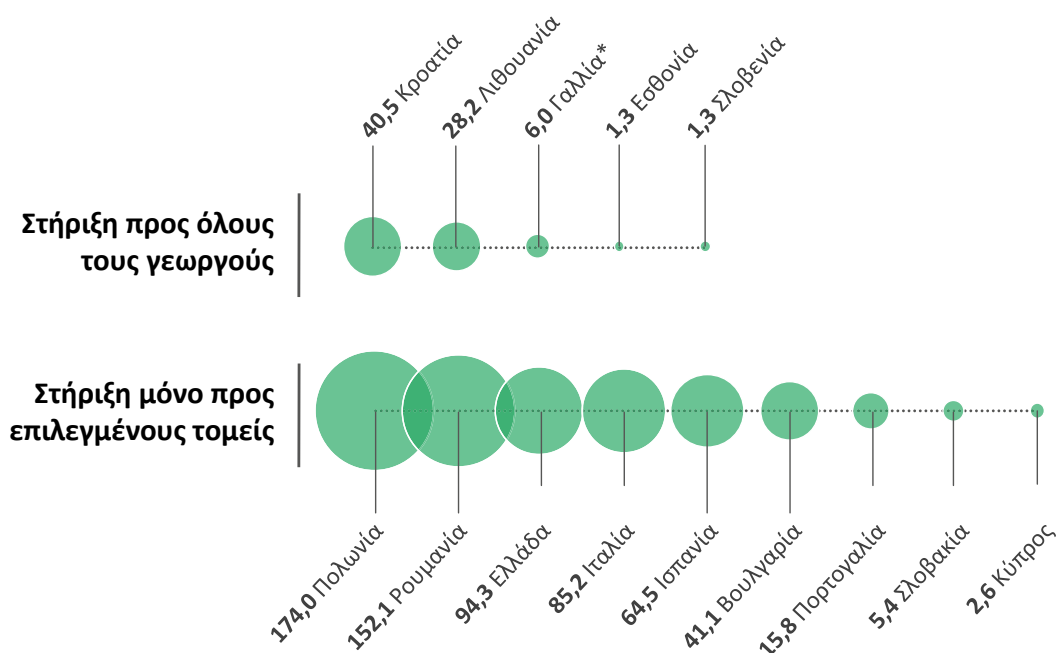
Μέτρο 21: τα κράτη μέλη δεν στόχευσαν επαρκώς τη στήριξη στους τομείς και τους δικαιούχους που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση

32 Σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο και τις αντίστοιχες αρμοδιότητες (βλέπε σημείο **03**), η Επιτροπή βασίστηκε στα κράτη μέλη για να διοχετεύσουν εκείνα τη στήριξη στους τομείς ή τους δικαιούχους που πλήττονταν περισσότερο από την κρίση της πανδημίας COVID-19, καθορίζοντας αυτά τους όρους επιλεξιμότητας και τα κριτήρια επιλογής²¹. Όλα τα μέτρα εγκρίθηκαν από την Επιτροπή μέσω αναθεωρήσεων των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ). Συνολικά, 14 κράτη μέλη επέλεξαν να συμπεριλάβουν το μέτρο 21 στο ΠΑΑ τους, με συνολικό προϋπολογισμό 712 εκατομμυρίων ευρώ.

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/872, άρθρο 39β.

33 Πέντε από αυτά τα κράτη μέλη, η Εσθονία, η Γαλλία (στη Γουαδελούπη, τη Γαλλική Γουιάνα και το Μαγιότ), η Κροατία, η Λιθουανία και η Σλοβενία, διέθεσαν στήριξη σε όλους τους γεωργούς, εγκρίνοντας διαφορετικά ποσοστά στήριξης έως το ανώτατο όριο. Σε αυτά τα πέντε κράτη μέλη ίσχυαν ειδικές ρήτρες που συνέδεαν τη στήριξη με οικονομικές ζημιές που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα υπόλοιπα εννέα κράτη μέλη στήριξαν συγκεκριμένους γεωργικούς τομείς, αλλά δεν συνέδεσαν τη στήριξη με οικονομικές ζημιές (βλέπε [γράφημα 4](#)). Ωστόσο, βάσει του νομικού πλαισίου, δεν απαιτούνταν το ύψος της στήριξης να συνδέεται με τις οικονομικές απώλειες σε επίπεδο δικαιούχου.

Γράφημα 4 – Προϋπολογισθείσες δαπάνες των κρατών μελών για το μέτρο 21 (σε εκατομμύρια ευρώ)

*Τα στοιχεία για τη Γαλλία καλύπτουν τη Γουαδελούπη, τη Γαλλική Γουιάνα και το Μαγιότ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής.

34 Εξετάσαμε την εφαρμογή του μέτρου 21 σε πέντε κράτη μέλη: την Ελλάδα, την Ισπανία (Ανδαλουσία), τη Γαλλία (Γουαδελούπη και Γαλλική Γουιάνα), την Πολωνία και τη Ρουμανία. Η Γουαδελούπη και η Γαλλική Γουιάνα παρείχαν στήριξη σε όλους τους τομείς, στοχεύοντας όσους είχαν ανάγκη. Τα άλλα τέσσερα κράτη μέλη που ελέγξαμε παρείχαν στήριξη σε επιλεγμένους πληττόμενους τομείς, αλλά δεν παρείχαν στήριξη βάσει αξιολόγησης των ζημιών που είχαν υποστεί οι γεωργοί σε ατομική βάση.

35 Σε έναν πληττόμενο γεωργικό τομέα, ενδέχεται να μην αντιμετωπίζουν όλοι οι γεωργοί οικονομικές δυσκολίες. Βάσει του νομικού πλαισίου, επιτρεπόταν η παροχή στήριξης σε έναν πληττόμενο τομέα συνολικά, χωρίς να στοχεύονται οι δικαιούχοι που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Ωστόσο, με τον τρόπο αυτό υπήρχε κίνδυνος να λάβουν στήριξη γεωργοί που δεν είχαν πληγεί από την κρίση.

36 Η Ανδαλουσία αποφάσισε να στηρίξει τους παραγωγούς σταφυλιών και οίνου στο πλαίσιο του μέτρου 21. Υπολόγισε τις ζημίες που υπέστησαν οι παραγωγοί σταφυλιών βάσει ενός κατ' αποκοπή ποσού είτε 336 ευρώ/εκτάριο (αμπελώνες προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης ή ΠΟΠ) είτε 198 ευρώ/εκτάριο (αμπελώνες μη ΠΟΠ) για τους παραγωγούς με έως και 10 εκτάρια αμπελώνων²². Ωστόσο, οι παραγωγοί με αμπελώνες άνω των 10 εκταρίων έλαβαν ένα καθορισμένο ποσό 7 000 ευρώ. Ενδέχεται επομένως οι ζημίες να έχουν υπεραντισταθμιστεί για τους παραγωγούς με αμπελώνες μεταξύ 11 και 20 εκταρίων (βλέπε [πίνακα 3](#)).

Πίνακας 3 – Εκτιμώμενες ζημίες σε σύγκριση με την αποζημίωση που έλαβαν οι παραγωγοί σταφυλιών στην Ανδαλουσία

Αριθμός εκταρίων	Αμπελώνας ΠΟΠ			Άλλοι αμπελώνες		
	Εκτιμώμενες ζημίες σε ευρώ	Αποζημίωση σε ευρώ	% της αποζημίωσης	Εκτιμώμενες ζημίες σε ευρώ	Αποζημίωση σε ευρώ	% της αποζημίωσης
1	336	208	62 %	198	123	62 %
10	3 360	2 775	83 %	1 980	1 018	51 %
11	3 696	7 000	189 %	2 178	7 000	321 %
20	6 720		104 %	3 960		177 %
21	7 056		99 %	4 158		168 %
35	11 760		60 %	6 930		101 %

Πηγή: Υπολογισμός του ΕΕΣ, βάσει των αριθμητικών στοιχείων του [προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης \(ΠΑΑ\) της Ανδαλουσίας, σημείο 8.2.14.3.3.4.](#), μεθοδολογία για τον υπολογισμό του ποσού ή του ποσοστού στήριξης, και [σημείο 8.2.14.3.2.](#), [ποσά και ποσοστά στήριξης](#).

²² Πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Ανδαλουσίας, έκδοση 11.1.

Η Επιτροπή διέθεσε κονδύλια για ιδιωτική αποθεματοποίηση, αλλά η απορρόφηση ήταν χαμηλή

37 Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη προσδιόρισαν τους τομείς της αγοράς που πλήττονταν περισσότερο από την κρίση της πανδημίας COVID-19 και την ανάγκη για ιδιωτική αποθεματοποίηση, και παρείχαν σε αυτούς ενίσχυση. Η Επιτροπή προέβλεψε ότι οι αγορές κρέατος και γαλακτοκομικών προϊόντων θα πλήττονταν περισσότερο και θέσπισε μέτρο για τη στήριξη της ιδιωτικής αποθεματοποίησης στις εν λόγω αγορές. Το μέτρο αυτό επέτρεψε την προσωρινή απόσυρση των προϊόντων από την αγορά για διάστημα μεταξύ δύο και έξι μηνών.

38 Η ενίσχυση για ιδιωτική αποθεματοποίηση στους τομείς των γαλακτοκομικών, του βοείου και αιγοπρόβειου κρέατος, ήταν μικρότερη από 10 εκατομμύρια ευρώ (σχεδόν το ήμισυ αυτής αφορούσε το βούτυρο). Τα καθεστώτα ιδιωτικής αποθεματοποίησης βουτύρου και τυριού χρησιμοποιήθηκαν από 16 και 15 κράτη μέλη αντίστοιχα, ενώ λιγότερα από τα μισά κράτη μέλη υπέβαλαν αίτηση για τα καθεστώτα που αφορούσαν το κρέας και το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη (βλέπε [πίνακα 4](#)).

Πίνακας 4 – Ιδιωτική αποθεματοποίηση

Ιδιωτική αποθεματοποίηση	2020-2021 Στήριξη της ΕΕ που διατέθηκε στα κράτη μέλη (χιλιάδες ευρώ)	Κράτη μέλη που χρησιμοποίησαν την ιδιωτική αποθεματοποίηση
Αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη	461	9 (BE, CZ, DE, ES, LT, NL, PL, PT, RO)
Βούτυρο	4 606	16 (BE, CZ, DE, IE, ES, FR, HR, IT, LT, NL, AT, PL, PT, RO, FI, UK)
Τυρί	2 848	15 (BE, DE, IE, ES, FR, IT, LT, NL, AT, PL, PT, RO, FI, SE, UK)
Βόειο κρέας	1 966	8 (DE, ES, FR, IT, LV, NL, AT, PL)
Αιγοπρόβειο κρέας	122	1 (ES)

Πηγή: ΓΔ AGRI-δαπάνες ΕΓΤΕ, 2020-2021.

39 Μόνο η Ισπανία χρησιμοποίησε το καθεστώς ιδιωτικής αποθεματοποίησης για τον τομέα του αιγοπρόβειου κρέατος (140 τόνοι). Η στήριξη αυτή δεν θεωρήθηκε ελκυστική από τους παραγωγούς, καθώς η ενίσχυση δεν μπορούσε να εφαρμοστεί αναδρομικά για το κρέας που είχε ήδη αποθεματοποιηθεί. Η ανάγκη αποθεματοποίησης στον εν λόγω τομέα προϋπήρχε της δημοσίευσης του κανονισμού

της Επιτροπής²³. Αντίθετα, για τα τυριά, οι γαλλικές αρχές δήλωσαν ότι η εφαρμογή του μέτρου ιδιωτικής αποθεματοποίησης θα περιοριζόταν στα ήδη αποθεματοποιημένα προϊόντα²⁴, οπότε χρησιμοποίησαν μόνο το 37 % των διατεθέντων κονδυλίων. Τα παραδείγματα αυτά υποδεικνύουν πιθανές αδυναμίες στον σχεδιασμό των μέτρων, οι οποίες μπορεί να οφείλονται παραδείγματος χάριν στην παράλειψη εκτίμησης των αναγκών πριν από τη θέσπιση των μέτρων.

Οι σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς την υλοποίηση της στήριξης από τα κράτη μέλη στον αμπελοοινικό τομέα προκάλεσαν ασυνέπειες κατά τη μεταχείριση των οινοπαραγωγών

40 Η Επιτροπή εκτίμησε ότι η πανδημία COVID-19 προκάλεσε σημαντική διαταραχή στην αμπελοοινική αγορά²⁵. Οι περιορισμοί της κυκλοφορίας, ιδίως η αναστολή των δραστηριοτήτων στον τομέα της φιλοξενίας, περιόρισαν τη διανομή και την πώληση οίνου. Ο αμπελοοινικός τομέας επηρεάστηκε επίσης από τους πρόσθετους εισαγωγικούς δασμούς που επιβλήθηκαν από τις Ηνωμένες Πολιτείες, την κύρια εξαγωγική αμπελοοινική αγορά της ΕΕ, και από τα υψηλά αποθέματα οίνου της ΕΕ, τα οποία το 2019 βρίσκονταν στο υψηλότερο επίπεδο από το 2009²⁶.

41 Η Επιτροπή αποφάσισε να λάβει μέτρα για την απόσυρση του οίνου από την αγορά είτε οριστικά (απόσταξη κρίσης) είτε προσωρινά (αποθεματοποίηση κρίσης), προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διαταραχή. Εισήγαγε αυτά τα μέτρα στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων στήριξης του αμπελοοινικού τομέα.

42 Απόσταξη οίνου είναι η μεταποίηση του οίνου σε μετουσιωμένη αλκοόλη για άλλες χρήσεις εκτός της ανθρώπινης κατανάλωσης, με οριστική απόσυρση του οίνου από την αγορά (βλέπε [γράφημα 5](#)).

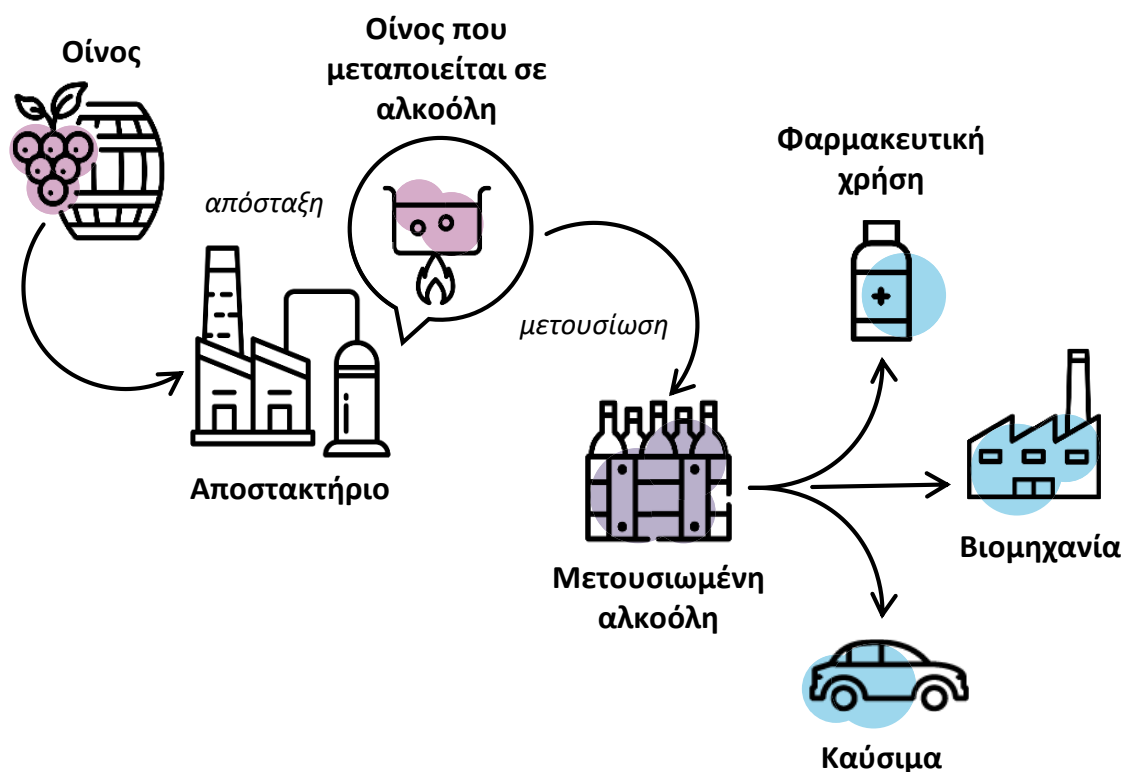
²³ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/595 της Επιτροπής.

²⁴ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/591 της Επιτροπής, αιτιολογική σκέψη 11 και άρθρο 3, παράγραφος 2.

²⁵ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/592 της Επιτροπής, αιτιολογική σκέψη 1.

²⁶ Όπ.π., αιτιολογικές σκέψεις 5-6.

Γράφημα 5 – Απόσταξη κρίσης και χρήσεις της μετουσιωμένης αλκοόλης

Πηγή: ΕΕΣ.

43 Η Επιτροπή παρείχε στήριξη για την απόσυρση του οίνου από την αγορά με σκοπό την απόσταξη κρίσης σε 10 κράτη μέλη. Οι δαπάνες της ΕΕ για το μέτρο αυτό ανήλθαν σε 293 εκατομμύρια ευρώ. Στον [πίνακα 5](#) παρουσιάζονται οι ενωσιακοί και εθνικοί πόροι που δαπανήθηκαν για το μέτρο αυτό, καθώς και ο όγκος του οίνου που αποστάχθηκε σε τέσσερα από τα κράτη μέλη που ελέγξαμε, στα οποία αναλογούσε σχεδόν το 90 % των συνολικών δαπανών της ΕΕ. Η χρηματοδότηση της ΕΕ για τα εν λόγω κράτη μέλη κυμάνθηκε από 33 έως 92 ευρώ ανά εκατόλιτρο αποσταγμένου οίνου.

Πίνακας 5 – Απόσταξη κρίσης στη Γαλλία, την Ισπανία, τη Ρουμανία και την Ελλάδα το 2020 και το 2021

Κράτος μέλος	Αποσταγμένος οίνος (εκατ. hl)	Ποσοστό της συνολικής παραγωγής οίνου	Κονδύλια της ΕΕ (εκατ. ευρώ)	Εθνικά κονδύλια (σε εκατ. ευρώ)	Στήριξη ανά εκατόλιτρο αποσταγμένου οίνου (β) + γ) α)
	α)		β)	γ)	α)
Γαλλία	2,58	6,1 %	127	80,8	81
Ισπανία	1,99	5,3 %	65,2		33
Ρουμανία*	0,43	11,1 %	Πρώτη φάση: 17 Δεύτερη φάση: 22,9		92
Ελλάδα*	0,56	23,2 %	Πρώτη φάση: 6,1 Δεύτερη φάση: 5,4	14,2 6,6	58

Πηγή: Εθνικές αρχές.

*Η Ρουμανία και η Ελλάδα δήλωσαν δαπάνες για αμφότερα τα οικονομικά έτη 2020 και 2021 (αρχίζοντας από τον Οκτώβριο του έτους ν).

Οι ασαφείς κανόνες σχετικά με το ποσό στήριξης που μπορούσαν να κρατήσουν οι αποσταγματοποιοί οδήγησαν σε περιπτώσεις δυσανάλογης αποζημίωσης

44 Στόχος του μέτρου απόσταξης κρίσης ήταν να συμβάλει στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των οινοπαραγωγών²⁷. Τόσο οι οινοπαραγωγοί όσο και οι αποσταγματοποιοί μπορούσαν να επωφεληθούν από τη στήριξη της ΕΕ στο πλαίσιο του μέτρου. Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλάμβαναν το κόστος του οίνου που θα παραδιδόταν στους αποσταγματοποιούς, τα έξοδα μεταφοράς και τα έξοδα απόσταξης. Σύμφωνα με τους κανόνες, τα κράτη μέλη όφειλαν να καθορίσουν το ποσό της στήριξης υπέρ των δικαιούχων βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν θα εισήγαν διακρίσεις.

²⁷ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός 2020/592 της Επιτροπής.

45 Η Γαλλία, η Ρουμανία και η Ισπανία επέλεξαν τα αποστακτήρια ως δικαιούχους. Ωστόσο, εξαιτίας του ορισμού των αποσταγματοποιών ως δικαιούχων οι εθνικές αρχές δεν ήταν σε θέση να επικεντρωθούν στους οινοπαραγωγούς που αντιμετώπιζαν μεγαλύτερες δυσκολίες, δεδομένου ότι δεν μπορούσαν να ελέγξουν ποιοι παραγωγοί λάμβαναν τα κονδύλια. Η Ελλάδα επέλεξε να καταστήσει τους οινοπαραγωγούς δικαιούχους αυτής της στήριξης (βλέπε [πλαίσιο 2](#)).

Πλαίσιο 2

Η Ελλάδα όρισε ως δικαιούχους τους οινοπαραγωγούς

Στην Ελλάδα, δικαιούχοι της απόσταξης κρίσης ήταν οι οινοπαραγωγοί. Τα κριτήρια επιλογής αφορούσαν την οινοπαραγωγή, τα επίπεδα αποθεμάτων και το ποσοστό του οίνου προς απόσυρση από τα αποθέματά τους.

Οι οινοπαραγωγοί έλαβαν ολόκληρο το ποσό της στήριξης της ΕΕ για την απόσταξη κρίσης.

Η στήριξη βασιζόταν στον τύπο του οίνου που παραδιδόταν στο αποστακτήριο και κατανεμόταν μεταξύ των παραγωγών βάσει του ίδιου συντελεστή ανά εκατόλιτρο.

Πηγή: Ελληνική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, [ΦΕΚ 2764](#) και [ΦΕΚ 3275](#).

46 Όταν δικαιούχοι είναι τα αποστακτήρια, υποχρεούνται να συνάπτουν συμβάσεις προμήθειας με τους οινοπαραγωγούς. Αυτά πληρώνουν τους οινοπαραγωγούς για τον οίνο προς απόσταξη και λαμβάνουν αποζημίωση ανάλογα με την ποσότητα του αποσταγμένου οίνου. Ανάλογα με τους εθνικούς κανόνες, τα αποστακτήρια ενδέχεται να έχουν κάποια διακριτική ευχέρεια όσον αφορά το ποσό της στήριξης που κρατούν για το κόστος μεταποίησης και την τιμή αγοράς του οίνου.

47 Στο [παράρτημα III](#) παρουσιάζεται η κατανομή της στήριξης μεταξύ των αποστακτηρίων και των οινοπαραγωγών. Το υψηλότερο ποσοστό ενωσιακής στήριξης που κράτησαν τα αποστακτήρια ήταν στη Ρουμανία, ανερχόμενο κατά μέσο όρο σε 15 % της στήριξης της ΕΕ. Στον [πίνακα 6](#) φαίνεται ότι η ΕΕ παρείχε στα γαλλικά, ρουμανικά και ισπανικά αποστακτήρια συνδυασμένη χρηματοδοτική στήριξη έως και 22 εκατομμυρίων ευρώ για το κόστος μεταποίησης της απόσταξης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, για το κόστος μεταφοράς του οίνου.

Πίνακας 6 – Απόσταξη κρίσης: στήριξη της ΕΕ για τα αποστακτήρια

Κράτος μέλος	% της στήριξης της ΕΕ που κρατείται από τα αποστακτήρια	Στήριξη της ΕΕ για τα αποστακτήρια (σε εκατομμύρια ευρώ)
Γαλλία	6,2 %	7,9
Ισπανία	μεταξύ 7,7 και 15,4 %	μεταξύ 5 και 10
Ρουμανία	14,8 %	5,9
Ελλάδα	0 %	0

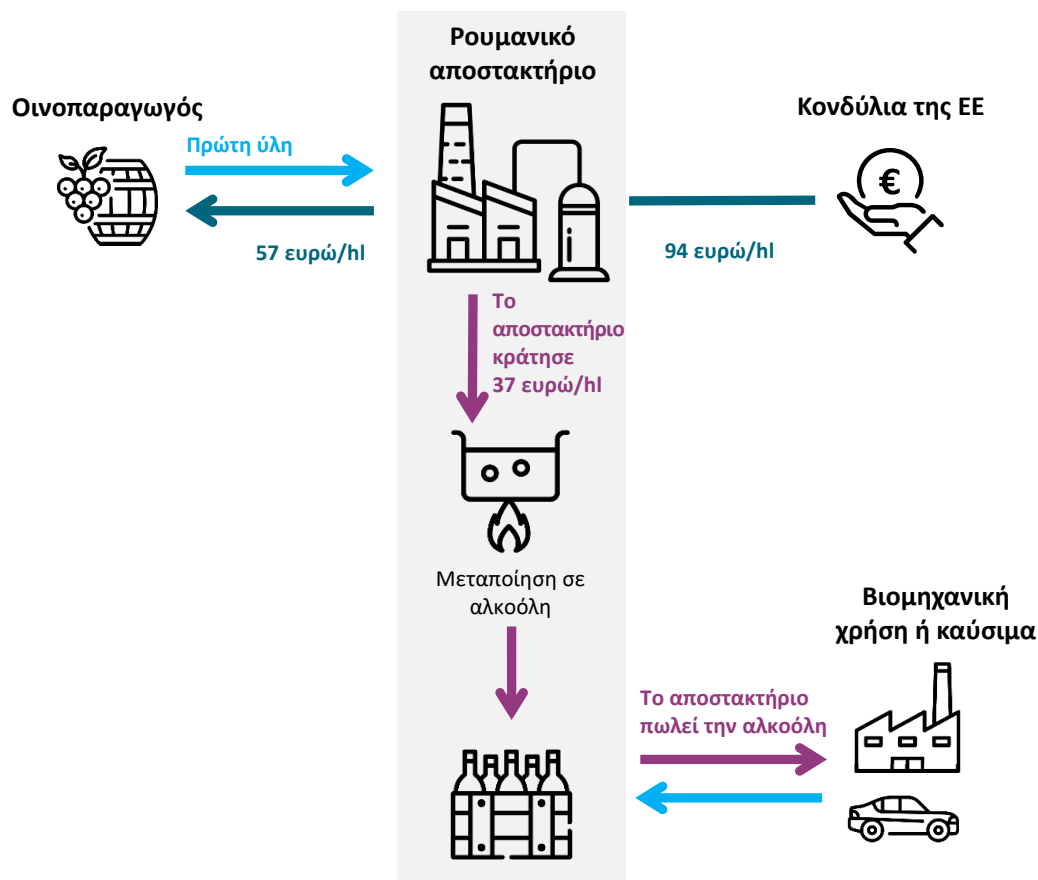
Πηγή: Με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν από τη Γαλλία και τη Ρουμανία, και την εκτίμηση του ΕΕΣ για την Ισπανία.

48 Στο πλαίσιο του μέτρου απόσταξης κρίσης, τα αποστακτήρια στη Γαλλία, την Ισπανία και τη Ρουμανία:

- πλήρωσαν την πρώτη ύλη (οίνος) και τους επιστράφηκε το 100 % των δαπανών αυτών από ταμεία της ΕΕ·
- έλαβαν περαιτέρω στήριξη για τη μεταποίηση του οίνου σε αλκοόλη και αποζημίωση για τα έξοδα μεταφοράς τους·
- εισέπραξαν τα έσοδα από τις πωλήσεις της παραχθείσας αλκοόλης για βιομηχανική χρήση.

49 Στο **γράφημα 6** απεικονίζεται περίπτωση στην οποία ένα αποστακτήριο στη Ρουμανία επωφελήθηκε δυσανάλογα από το μέτρο απόσταξης κρίσης. Το 2020, το εν λόγω αποστακτήριο κράτησε 37 ευρώ/hl για έξοδα μεταποίησης και μεταφοράς. Συγκριτικά, τα γαλλικά και ισπανικά αποστακτήρια μπορούσαν να κρατήσουν κατ' ανώτατο όριο 5 ευρώ/hl για αντίστοιχα έξοδα.

Γράφημα 6 – Χρηματοδότηση απόσταξης κρίσης: ρουμανικό αποστακτήριο (οικονομικό έτος 2020)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τις ρουμανικές αρχές.

50 Οι Γάλλοι και οι Έλληνες οινοπαραγωγοί εισέπραξαν ποσά βάσει τιμής καθοριζόμενης στους εθνικούς κανόνες ανάλογα με τον τύπο του οίνου που αποσυρόταν από την αγορά για απόσταξη. Η γαλλική νομοθεσία καθόριζε τόσο την τιμή του οίνου που έπρεπε να καταβάλλεται στους οινοπαραγωγούς μέσω των αποστακτηρίων όσο και την αποζημίωση που έπρεπε να καταβάλλεται στα αποστακτήρια για τα έξοδα μεταποίησης και μεταφοράς. Οι οινοπαραγωγοί στην Ισπανία και τη Ρουμανία (μόνο για το 2020) έλαβαν ένα ποσό βάσει σύμβασης με τα αποστακτήρια. Σε αυτά τα δύο κράτη μέλη, εντοπίσαμε περιπτώσεις όπου τα αποστακτήρια είχαν συμφωνήσει με τους οινοπαραγωγούς διαφορετικές τιμές για την απόσταξη του ίδιου τύπου οίνου.

51 Παραδείγματος χάριν, στη Ρουμανία, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις εθνικές αρχές, αποστακτήριο κατέβαλε σε οινοπαραγωγό 11 % χαμηλότερο ποσό από ό,τι σε έναν άλλο για την παράδοση του ίδιου τύπου οίνου για απόσταξη. Ως εκ τούτου, δεν αντιμετωπίστηκαν ισότιμα όλοι οι οινοπαραγωγοί όσον αφορά τη στήριξη που έλαβαν για την απόσυρση του οίνου τους από την αγορά. Αυτό

συνιστά διάκριση μεταξύ των οινοπαραγωγών ενός κράτους μέλους, και μη συμμόρφωση με τους κανόνες²⁸, οι οποίοι προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίζουν το ποσό της στήριξης για τους δικαιούχους βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις.

52 Η Ρουμανία παρείχε στήριξη για απόσταξη κρίσης στο πλαίσιο δύο προσκλήσεων υποβολής αιτήσεων (πρώτη φάση το 2020 και δεύτερη το 2021). Αποκατέστησε το πρόβλημα ενόψει της δεύτερης φάσης απόσταξης, και το 2021 οι οινοπαραγωγοί αντιμετώπιστηκαν ισότιμα.

Οι τιμές των οίνων προς απόσταξη δεν αντανakλούσαν την κατάσταση κρίσης σε όλες τις περιπτώσεις

53 Στον [πίνακα 7](#) συγκρίνονται οι τιμές για την αγορά οίνου με σκοπό την απόσταξη κρίσης στα κράτη μέλη που ελέγξαμε, οι οποίες καταβλήθηκαν είτε στα αποστακτήρια είτε στους οινοπαραγωγούς. Τόσο για τους οίνους ΠΟΠ (προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης) και ΠΓΕ (προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης) όσο και για τους άλλους οίνους, η Ρουμανία προσέφερε την υψηλότερη τιμή από όλα τα κράτη μέλη που ελέγξαμε (για τους «άλλους οίνους», αυτό ίσχυε μόνο κατά την πρώτη φάση).

54 Κατά την πρώτη φάση εφαρμογής των μέτρων απόσταξης κρίσης, οι ρουμανικές αρχές καθόρισαν την τιμή του οίνου προς απόσταξη με βάση τον πενταετή σταθμισμένο μέσο όρο της Eurostat (2015-2019), δηλαδή 93 ευρώ/hl για τους οίνους ΠΟΠ και ΠΓΕ, και 73 ευρώ/hl για τους άλλους οίνους. Οι τιμές αυτές αντιπροσωπεύουν αντίστοιχα το 92 % και το 93 % του πενταετούς σταθμισμένου μέσου όρου. Η Γαλλία, για τους οίνους που δεν ανήκαν στις κατηγορίες ΠΟΠ/ΠΓΕ, καθόρισε τιμή 68 ευρώ/hl, η οποία αντιπροσωπεύει το 98 % της τιμής του οίνου με βάση τον πενταετή σταθμισμένο μέσο όρο της Eurostat (2015-2019). Οι τιμές αυτές δεν αντανakλούσαν την κατάσταση κρίσης, κατά την οποία οι τιμές είναι συνήθως χαμηλότερες από ό,τι σε μια αγορά που λειτουργεί απρόσκοπτα. Οι τιμές της Ρουμανίας και της Γαλλίας ήταν οι υψηλότερες μεταξύ των κρατών μελών που εξετάσαμε. Οι τιμές αγοράς οίνου στα άλλα ελεγχθέντα κράτη μέλη ([πίνακας 7](#)) ήταν πολύ χαμηλότερες από τον σταθμισμένο μέσο όρο των τιμών πώλησης (στοιχεία Eurostat²⁹).

²⁸ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/592 της Επιτροπής, άρθρο 3.

²⁹ Στατιστικά στοιχεία Eurostat - οίνος.

Πίνακας 7 – Στοιχεία της Eurostat για τις τιμές πώλησης οίνου

Κράτη μέλη	Σταθμισμένος μέσος όρος τιμών πώλησης οίνων ποιότητας της Eurostat, 2015-2019	Τιμή οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ ευρώ/hl	% της τιμής ESTAT	Σταθμισμένος μέσος όρος τιμών πώλησης άλλων επιτραπέζιων οίνων της Eurostat, 2015-2019	Τιμή άλλων οίνων ευρώ/hl	% της τιμής ESTAT
Ρουμανία	101,6	Φάση 1: 93,6	92 %	79,3	73,8	93 %
		Φάση 2: 91,4	90 %		53,8	68 %
Γαλλία	346	83	24 %	64,1	63,0	98 %
Ελλάδα	ά.α.	Οίνοι ΠΟΠ: 75	ά.α.	83,1	Μεταξύ 40 και 54,6	48 %
		Οίνοι ΠΓΕ: μεταξύ 57 και 59				66 %
Ισπανία	63,1	40	63 %	39,8	30	75 %

Πηγή: Υπολογισμοί του ΕΕΣ βάσει στοιχείων της Eurostat και των εθνικών αρχών.

55 Ένα αποστακτήριο στη Ρουμανία λειτουργούσε επίσης ως οινοπαραγωγός. Το οινοποιείο του «παρέδωσε» κρασί στο δικό του αποστακτήριο (75 % της αξίας του οίνου που απέσταξε το 2020) σε τιμή έως και 101 ευρώ ανά εκατόλιτρο. Το ποσό αυτό υπερέβαινε την τιμή των 94 ευρώ ανά εκατόλιτρο που είχαν καθορίσει οι ρουμανικές αρχές.

Η αποθεματοποίηση κρίσης θα ήταν ενδεχομένως αποδοτικότερη από την απόσταξη κρίσης

56 Η απόσταξη κρίσης ήταν ένα προσωρινό μέτρο, το οποίο επέτρεψε την οριστική απόσυρση του οίνου από την αγορά και συνέβαλε στην εξισορρόπηση της αμπελοοινικής αγοράς. Σε αντίθεση με άλλα γεωργικά προϊόντα, ο οίνος θα μπορούσε να έχει αποθεματοποιηθεί, και κατ' αυτόν τον τρόπο θα μετριάζονταν οι επιπτώσεις της επακόλουθης κακής συγκομιδής το 2021. Το μέτρο απόσταξης κρίσης ήταν πολύ περισσότερο δαπανηρό από την ιδιωτική αποθεματοποίηση στις περιπτώσεις που υπήρχαν ήδη υποδομές αποθεματοποίησης.

57 Παραδείγματος χάριν, σύμφωνα με τις γαλλικές αρχές, η απόσταξη κρίσης κόστισε 208 εκατομμύρια ευρώ (εκ των οποίων τα 127 εκατομμύρια ευρώ ήταν χρηματοδότηση της ΕΕ) για 2,6 εκατομμύρια εκατόλιτρα προϊόντων απόσταξης, ενώ η ιδιωτική αποθεματοποίηση κόστισε 52 εκατομμύρια ευρώ (εκ των οποίων τα 13 εκατομμύρια ευρώ ήταν χρηματοδότηση της ΕΕ) για 5,5 εκατομμύρια εκατόλιτρα.

Συμπεράσματα και συστάσεις

58 Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι ο τρόπος με τον οποίο αντέδρασε η Επιτροπή στην απειλή που αποτέλεσε η πανδημία COVID-19 για τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων ήταν εν γένει κατάλληλος. Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή αντέδρασε γρήγορα και τα μέτρα της συνέβαλαν στον περιορισμό της διαταραχής του εφοδιασμού με γεωργικά προϊόντα. Ωστόσο, η άμεση στήριξη της ΕΕ δεν ήταν επαρκώς στοχευμένη.

59 Οι αρχές και των πέντε κρατών μελών που ελέγξαμε ήταν της άποψης ότι οι κατευθυντήριες οδηγίες που πρότεινε η Επιτροπή για τη διασφάλιση της συνεχούς ροής των εμπορευμάτων εντός της ΕΕ ήταν ένας αποτελεσματικός οδηγός για τη διαχείριση της διέλευσης των συνόρων κατά την πανδημία COVID-19 (σημεία **12** έως **18**). Το μέτρο 21 εξυπηρέτησε ως ένας γρήγορος τρόπος ανακατανομής των αχρησιμοποίητων κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ για τη χορήγηση έκτακτης προσωρινής στήριξης στον αγροδιατροφικό τομέα. Δεκατέσσερα κράτη μέλη έκαναν χρήση του μέτρου και διαπιστώσαμε ότι αυτά αντιστοιχούσαν στα κράτη μέλη με το υψηλότερο ποσό μη δεσμευμένων κονδυλίων στο τέλος του 2019 (σημεία **19** έως **21**).

60 Η στήριξη μέσω κρατικών ενισχύσεων που παρείχαν τα κράτη μέλη σε επιλεγμένους τομείς ήταν πολύ σημαντικότερη από χρηματικής άποψης σε σχέση με τη χρηματοδότηση της ΕΕ. Τα επίπεδα των κρατικών ενισχύσεων διέφεραν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, γεγονός που θα μπορούσε να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, εντοπίσαμε παραδείγματα αλληλεπικάλυψης μεταξύ της στήριξης της ΕΕ και των κρατικών ενισχύσεων, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε υπεραντιστάθμιση (σημεία **22** έως **29**).

61 Το μέτρο 21 δεν ήταν εστιασμένο στους τομείς και τους δικαιούχους που είχαν μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης. Από τα 14 κράτη μέλη που χρησιμοποίησαν το μέτρο 21, σε πέντε ίσχυαν ειδικές ρήτρες που συνέδεαν τη στήριξη με τις οικονομικές ζημίες που προκλήθηκαν κατά την πανδημία σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα υπόλοιπα εννέα κράτη μέλη στήριζαν συγκεκριμένους γεωργικούς τομείς, αλλά δεν συνέδεσαν τη στήριξη με οικονομικές ζημίες. Δεν προβλεπόταν σχετική απαίτηση στο νομικό πλαίσιο. Η παροχή στήριξης σε έναν πληττόμενο τομέα συνολικά, χωρίς να στοχεύονται οι δικαιούχοι που την έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, ενέχει τον κίνδυνο να οδηγήσει στη στήριξη γεωργών που δεν επλήγησαν από την κρίση (σημεία **32** έως **36**). Η Επιτροπή διέθεσε επίσης ενίσχυση για ιδιωτική αποθεματοποίηση, αλλά η απορρόφηση ήταν χαμηλή (σημεία **37** έως **39**).

62 Η απόσταξη οίνου σε περίπτωση κρίσης οδήγησε στη μόνιμη απόσυρση ποσοτήτων οίνου από την αγορά και συνέβαλε στην αποκατάσταση της ισορροπίας στην αμπελοοινική αγορά. Ωστόσο, διαπιστώσαμε σημαντικές διαφοροποιήσεις στη στήριξη που παρείχαν τα κράτη μέλη στον αμπελοοινικό τομέα, όπως ασαφείς κανόνες σχετικά με το ποσό της στήριξης που μπορούσαν να κρατήσουν οι αποσταγματοποιοί, και τιμές οίνων προς απόσταξη που δεν αντανακλούσαν την κατάσταση κρίσης (σημεία 40 έως 57).

Σύσταση – Πρόταση σαφών κανόνων και διάδοση ορθών πρακτικών για τη βελτιωμένη στόχευση των μέτρων της ΚΓΠ

Η Επιτροπή οφείλει:

- α) να συμπεριλάβει στις νομοθετικές προτάσεις στις οποίες θα θεσπίζονται μέτρα αντιμετώπισης μελλοντικών κρίσεων σαφείς κανόνες για την παροχή στήριξης βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων· και
- β) να προετοιμαστεί για μελλοντικές κρίσεις και να ανταλλάσσει διδάγματα και ορθές πρακτικές με τα κράτη μέλη, ώστε να στοχεύονται οι τομείς και οι δικαιούχοι που βρίσκονται σε μεγαλύτερη ανάγκη.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης:

- α) σε περίπτωση μελλοντικών κρίσεων
- β) 2024

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι, του οποίου προεδρεύει η Joëlle Elvinger, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 1ης Μαρτίου 2023.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Κατάλογος μέτρων που εισήχθησαν

Μέτρα άμεσης στήριξης

Είδη ενισχύσεων	1) Δάνεια ή εγγυήσεις	2) Εφάπαξ ενισχύσεις (μέτρο 21)	3) Υψηλότερες προκαταβολές πληρωμών της ΕΕ	4) Αυξημένα όρια κρατικών ενισχύσεων
Περιεχόμενο	Έως 200 000 ευρώ με ευνοϊκούς όρους (πολύ χαμηλά επιτόκια ή ευνοϊκά χρονοδιαγράμματα πληρωμών)	Έως 7 000 ευρώ ανά γεωργό και 50 000 ευρώ ανά ΜΜΕ	Αύξηση στις προκαταβολές των άμεσων ενισχύσεων (από 50 % σε 70 %) και ορισμένων ενισχύσεων αγροτικής ανάπτυξης (από 75 % σε 85 %)	Κατώτατα όρια κρατικών ενισχύσεων βάσει του προσωρινού πλαισίου: 290 000 ευρώ ανά γεωργική εκμετάλλευση και έως και 2,3 εκατομμύρια ευρώ για εταιρείες μεταποίησης τροφίμων, όπως τροποποιήθηκαν με την ανακοίνωση C/2021/8442
Δικαιούχοι	Έγκειται στα κράτη μέλη να ορίσουν και να επιλέξουν δικαιούχους	Τα κράτη μέλη στοχεύουν τη στήριξη στους δικαιούχους που πλήττονται περισσότερο από την κρίση της COVID-19	Γεωργοί που λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις και ορισμένα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης	Γεωργοί και εταιρείες μεταποίησης τροφίμων
Χρονικό πλαίσιο	Έγκειται στα κράτη μέλη, έως το τέλος της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020	Οι δικαιούχοι υπέβαλλαν αίτηση για την εν λόγω ενίσχυση έως τις 30/6/2021· οι αιτήσεις καταβολής υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη στη ΓΔ AGRI έως τις 31/12/2021	Έτος υποβολής αιτήσεων 2020	Τροποποιημένη προθεσμία 31/12/2021 για όλα τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης (επιχορηγήσεις, φορολογικά πλεονεκτήματα, δάνεια, εγγυήσεις)
Συνολικός προϋπολογισμός	Η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει το ποσό	712 εκατομμύρια ευρώ (ανακατανομή του προϋπολογισμού του ΕΓΤΑΑ για την περίοδο 2014-2020)	Χωρίς πρόσθετο προϋπολογισμό της ΕΕ: μόνο προκαταβολές για οφειλόμενες πληρωμές	64 δισ. ευρώ σε καθεστώς κρατικών ενισχύσεων στοχευμένα μόνο στον αγροδιατροφικό τομέα + 252 δισ. ευρώ σε καθεστώς κρατικών ενισχύσεων στοχευμένα στον αγροδιατροφικό τομέα και σε άλλους τομείς
Νομική βάση	Κανονισμός (ΕΕ) 2013/1303 για το ΕΓΤΑΑ ³⁰ , ενοποιημένος στις 29 Δεκεμβρίου 2020	Κανονισμός (ΕΕ) 2020/872 ³¹ , της 24ης Ιουνίου 2020	Κανονισμός (ΕΕ) 2020/531, της 16ης Απριλίου 2020 ³²	Ανακοίνωση C(2020)1863

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, άρθρο 25α, παράγραφος 11, και άρθρο 37, παράγραφος 4.

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/872.

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2020/531.

Έκτακτα μέτρα στήριξης της αγοράς

Μέτρο	Περιγραφή
Ιδιωτική αποθεματοποίηση	Για τα γαλακτοκομικά προϊόντα και το κρέας, έως 76 εκατομμύρια ευρώ κατ' εκτίμηση
Ευελιξία για τα προγράμματα στήριξης της αγοράς	<p>Οίνος: Εισαγωγή δύο νέων μέτρων που χρησιμοποιήθηκαν εκτενώς: απόσταση κρίσης (250 εκατομμύρια ευρώ σε δαπάνες της ΕΕ) και ενίσχυση για αποθεματοποίηση κρίσης (24 εκατομμύρια ευρώ σε δαπάνες της ΕΕ)·</p> <p>Οπωροκηπευτικά προϊόντα: Δυνατότητα χρησιμοποίησης άνω του ενός τρίτου των δαπανών στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος για μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων με στόχο την αντιμετώπιση της διαταραχής της αγοράς</p>
Προσωρινή παρέκκλιση από τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ	Η Επιτροπή ενέκρινε την παρέκκλιση από ορισμένους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 222 του κανονισμού για την κοινή οργάνωση των αγορών, για τους τομείς του γάλακτος, των ανθέων και της πατάτας. Επετράπη στους φορείς εκμετάλλευσης να αυτοοργανωθούν και να εφαρμόσουν μέτρα στήριξης της αγοράς για μέγιστη χρονική περίοδο έξι μηνών.

Κατευθυντήριες οδηγίες για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των εργαζομένων στον γεωργικό τομέα

- Πράσινες λωρίδες κυκλοφορίας για τη διατήρηση της ροής τροφίμων σε ολόκληρη την Ευρώπη
- Χαρακτηρισμός των εποχιακών εργαζομένων ως «εργαζομένων σε θέσεις κρίσιμης σημασίας» καθώς στηρίζουν τον τομέα των τροφίμων

Μέτρα ευελιξίας της ΚΓΠ

- Παράταση της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για ενισχύσεις της ΚΓΠ
- Μείωση των φυσικών επιτόπιων ελέγχων και περιθώριο ευελιξίας όσον αφορά τις χρονικές απαιτήσεις

Παράρτημα II – Μέτρα επισιτιστικής ασφάλειας για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και του πολέμου στην Ουκρανία

	Μέτρα επισιτιστικής ασφάλειας για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19	Μέτρα επισιτιστικής ασφάλειας για την αντιμετώπιση του πολέμου στην Ουκρανία
Εφάπαξ ενισχύσεις 	712 εκατομμύρια ευρώ καταβαλλόμενα με τη μορφή εφάπαξ ενισχύσεων στους γεωργούς, έως 7 000 ευρώ ανά γεωργό και 50 000 ευρώ ανά μικρομεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) (μέτρο 21)	αποθεματικό έκτακτης ανάγκης ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ ενεργοποιημένο για τη στήριξη των γεωργών, με πρόσθετη στήριξη έως και 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ, που περιλαμβάνει εφάπαξ ενισχύσεις μεταξύ 15 000 και 100 000 ευρώ (μέτρο 22)
Μέτρα στήριξης της αγοράς 	Ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση γαλακτοκομικών προϊόντων και προϊόντων κρέατος. Προσωρινή παρέκκλιση από τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ στους τομείς του γάλακτος, των ανθέων, του οίνου και της πατάτας, και έκτακτα μέτρα παρέμβασης στην αγορά στον τομέα του οίνου και των οπωροκηπευτικών	Μέτρα για την ασφάλεια της αγοράς με σκοπό τη στήριξη της αγοράς χοιρείου κρέατος, υπό το πρίσμα της ιδιαίτερα δυσχερούς κατάστασης που αντιμετωπίζει ο τομέας
Κρατικές ενισχύσεις 	Με βάση το προσωρινό πλαίσιο προβλέπεται εθνική στήριξη σε γεωργούς/γεωργικές επιχειρήσεις έως 290 000 ευρώ για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή και 2,3 εκατομμύρια ευρώ για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας	Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τη στήριξη της οικονομίας παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θεσπίσουν καθεστώτα για τη χορήγηση έως και 250 000 ευρώ σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργίας
Παρεκκλίσεις της ΚΓΠ 	Παράταση προθεσμιών, αντικατάσταση των επιτόπιων επισκέψεων με τηλεπισκόπηση	Έκτακτη και προσωρινή παρέκκλιση προκειμένου να επιτραπεί η γεωργική παραγωγή σε εκτάσεις υπό αγρανάπαυση εντός της ΕΕ, ενώ διατηρούνται στο ακέραιο οι ενισχύσεις οικολογικού προσανατολισμού για τους γεωργούς

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή.

Παράρτημα III – Κατανομή της στήριξης της ΕΕ για απόσταση κρίσης (2020)

Κράτος μέλος	Στήριξη της ΕΕ που καταβλήθηκε στους οινοπαραγωγούς (ευρώ/hl)	Στήριξη της ΕΕ που καταβλήθηκε στα αποστακτήρια (ευρώ/hl) βάσει εθνικών κανόνων	Τιμή βάσει της οποίας πλήρωσαν τα αποστακτήρια τους οινοπαραγωγούς (ευρώ/hl)	Ποσό που κρατήθηκε από τα αποστακτήρια (ευρώ/hl)
Γαλλία		Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ: 83 Άλλοι οίνοι: 63	Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ: 78 Άλλοι οίνοι: 58	5
Ρουμανία		Πρώτη φάση – Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ: 93,6· άλλοι οίνοι: 73,8 Δεύτερη φάση – Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ: 91,4· άλλοι οίνοι: 53,8	Πρώτη φάση – μεταξύ 44,5 και 101 Δεύτερη φάση – Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ: 78,5· άλλοι οίνοι: 40,9	Πρώτη φάση – Μεταξύ 1 και 37 Δεύτερη φάση – 12,91
Ισπανία		Οίνοι ΠΟΠ: 40 Άλλοι οίνοι: 30 Έξοδα μεταφοράς: 0,5 (μεταξύ 150 και 300 χλμ.) 1 (>300 χλμ.)	Οίνοι ΠΟΠ: μεταξύ 35 και 37,5 Άλλοι οίνοι: μεταξύ 25 και 37,5 Έξοδα μεταφοράς	Μεταξύ 2,5 και 5
Ελλάδα	Οίνοι ΠΟΠ: 75 Οίνοι ΠΓΕ: μεταξύ 57 και 59 Άλλοι οίνοι: μεταξύ 40 και 54,6 Έξοδα μεταφοράς: μεταξύ 2 και 6			

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών από τις εθνικές αρχές.

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

ΓΔ AGRI: Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης

ΓΔ MOVE: Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών

ΕΓΤΑΑ: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

ΕΓΤΕ: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων

ΚΓΠ: Κοινή γεωργική πολιτική

ΠΑΑ: Πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης

ΠΓΕ: Προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη

ΠΟΠ: Προστατευόμενη ονομασία προέλευσης

ΜΜΕ: Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

NTCPN: Δίκτυο εθνικών σημείων επαφής για τις μεταφορές (national transport contact points network)

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=63733>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=63733>

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Η παρούσα ειδική έκθεση του ΕΕΣ σχετικά με τη διασφάλιση των αλυσίδων εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι (Βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων), του οποίου προεδρεύει η Joëlle Elvinger, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του έργου ήταν η Joëlle Elvinger, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενη από την Ildiko Preiss, προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου της, και τον Paolo Pesce, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο της· τον Paul Stafford, διοικητικό στέλεχος· τον Άρη Κωνσταντινίδη, υπεύθυνο έργου· τη Celine Ollier, ανώτερη ελέγκτρια, τον Lorenzo Pirelli, ανώτερο ελεγκτή, τη Lenka Hill, ελέγκτρια, τον Xavier Ignasi Farrero Gonzalez, ελεγκτή, τη Marika Meisenzahl, ελέγκτρια, και τον Pedro Ferrao Batarda Marinheiro, ασκούμενο. Η Judita Frangež παρείχε γραμματειακή στήριξη.

Από αριστερά: Joëlle Elvinger, Paul Stafford, Celine Ollier, Paolo Pesce, Άρης Κωνσταντινίδης, Xavier Ignasi Farrero Gonzalez, Lenka Hill, Ildiko Preiss και Judita Frangež.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Γραφήματα 5, 6 και πίνακας παραρτήματος II – Εικονίδια: Τα στοιχεία αυτά σχεδιάστηκαν με τη χρήση πόρων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

PDF	ISBN 978-92-847-9730-1	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/222513	QJ-AB-23-010-EL-N
HTML	ISBN 978-92-847-9750-9	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/529759	QJ-AB-23-010-EL-Q

Η πανδημία COVID-19 επηρέασε τις αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων από το αγρόκτημα στο πιάτο. Στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου αξιολογήσαμε κατά πόσον η αντίδραση της ΕΕ ήταν κατάλληλη. Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή αντέδρασε ταχέως, αφενός, εκδίδοντας χρήσιμες κατευθυντήριες οδηγίες, και, αφετέρου, προβλέποντας άμεση στήριξη και μέτρα για τη στήριξη της αγοράς, όπως η απόσταξη κρίσης. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν στόχευσαν επαρκώς τη χρήση της άμεσης στήριξης και οι κανόνες που ρύθμιζαν την απόσταξη κρίσης δεν ήταν σαφείς. Σε νομισματικούς όρους, οι πληρωμές κρατικών ενισχύσεων ήταν σημαντικότερες, ωστόσο διαπιστώσαμε ότι θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού και σε υπεραντισταθμισμό. Συνιστούμε στην Επιτροπή να διαδώσει ορθές πρακτικές ώστε να βελτιωθεί η στόχευση των μέτρων της ΚΓΠ και να προτείνει σαφείς κανόνες σε περίπτωση μελλοντικών κρίσεων.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ, υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors